

2019

BATMAN

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI
BATMAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

BATMAN İLİ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Diyaettin KALKAN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Değerli Hemşerilerim,

Batman; eğitim, sanayi ve tarım alanlarında çok dinamik bir ilimizdir. Bu itibarla “istihdamın” sürdürülebilir olmasını sağlamak için bu alanların üzerinde durmamız gerekmektedir. Bu nedenle gerek İŞKUR imkânlarıyla gerek işverenlerimizin çabalarıyla “işsizlikle mücadele” ederken aynı şekilde “ortak bir girişimcilik ve üretim ruhunu” önemsiyoruz. Batman, birçok büyükşehirden daha hızlı ve istikrarlı geliyor ve büyüyor. Batman; bölgemizde sanayi, üretim ve hizmet sektörleri açısından yıldızı parlayan bir kentimizdir.

Batman İŞKUR tarafından yayınlanan bu rapor, iş dünyamıza, gençlerimize ve kadınlarımıza iş hayatına katılmaları için devletimizin sağladığı imkânları göstermesi açısından önemli bir çalışmadır. Umarım birçok yatırımcı ve yeni girişimci için bu çalışma, bir cesaret kaynağı olur ve yeni yatırımların kapılarını aralar. Bu eserin bir amacı da budur.

Batman özellikle tekstil, kimya ve tarım sektörlerinde kendinden söz ettiren bir şehrimizdir. Bu anlamda yatırımcımızın yanındayız. Yatırımcıların önünü açarak tüm kamu hizmetlerini seferber etmekteyiz. Elbette ki çözüm bekleyen sorunlarımız bulunmaktadır. Bu sorunları ortak akıl vizyonu ile aşacağımızdan şüphem yoktur. Bu bağlamda devletimizin ve hükümetimizin 2023 hedeflerine Batman’ımızı da hazırlamak durumundayız. Bunun için çok çalışmalıyız ve çok üretmeliyiz. Kalkınma ve üretme huzurun garantisidir.

Şimdi Batmanımızı kalkındırmanın zamanı, ruhen ve fizikken zenginleştirmenin zamanıdır. Bu çalışmanın ilgililere ve yetkililere faydalı olması dileğiyle.

Hulusi ŞAHİN
Batman Valisi

ÖNSÖZ

Değerli Okuyucular, İlgililer ve Yetkililer;

Batman Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak her yıl; yeni bir heyecanla, yeni projelerimizle, yeni hizmetlerimizle ve Türkiye’ye model olan işbirliği projelerimizle çalışmaya devam ediyoruz.

İşgücü piyasamızda ve iş dünyasında Kamu istihdam faaliyetini yürütüyoruz. İşte bu eseri yayınlama amacımız da ilimizde gerçekleştirdiğimiz faaliyet ve etkinlikleri sizlerle paylaşmaktır. Bilgi ve hizmet paylaşımı; çalışmanın da göstergesidir. İşsizlikle mücadele ederken ve istihdamı artırırken; kolektif bir akılla ve yerel tüm ilgili/dolaylı paydaşlarımızla beraber mücadeleyi önemsiyoruz. Çünkü hepimiz birlikte başarabiliriz.

Kamu hizmetlerimizi ve teşviklerimizi “işsizlikle mücadelede” tanıtıyor ve maksimum yararlandırıyoruz. Şeffaflık ilkesiyle hem iş arayaana hem işverenimize ulaşıyoruz.

Ekip ruhuyla tüm personelimizle “insan odaklı ve millete hizmet kutsallığı” bilinciyle projelerimizi üretiyoruz.

Çalışma hayatı sadece nitelik ve işe yerleşmekten ibaret olmadığını bildiğimizden; işverenlerimizle çalışanlarımıza “motivasyon, üretim bilinci, çalışma kutsallığı” konularla sohbet mahiyetinde seminerler veriyoruz. Kurumsallık ve profesyonelliği teşvik ediyoruz.

Yine her yıl gençlerimize yönelik ünlü uzmanlara “kişisel gelişim ve çalışma hayatı gerçekliklerini içeren” seminer/konferans etkinlikleri gerçekleştiriyoruz.

Bunların dışında her iş arayaana dokunacak şekilde danışmanlık hizmetlerimiz, nitelik kazandıran onlarca kurslarımız, işverenlerle sektörel çalıştaylarımız, eğitim seminerlerimiz, gençlere kariyer ve meslek seçimi seminer/konferanslarımız, engellilere eğitim ve iş kurma projelerimiz, kadınlara yönelik kurslarımız; yani çalışma hayatına girmek isteyen tüm hedef kitlelerimiz bizim için değerlidir. Kadın erkek demeden çalışırsak, kalkınırız. Bu nedenle kadın istihdamı bizim için önemli bir başarı göstergesidir. Üreten toplum, tüketen toplumu geçtiğinde o zaman huzur ve kalkınma da gerçekleşmiş demektir

Üreten, çok çalışan, kalkınan ve huzurlu olan bir Batman ve güzel ülkemiz Türkiye için; Varız... Siz de var mısınız? Vesselam...

Besim EVİZ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
KISALTMALAR	v
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler	5
Kayıtlı İşsiz	7
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	15
İşyeri Verileri	16
Mevcut İstihdam	27
AÇIK İŞLER.....	30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ.....	43
SONUÇ.....	49
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	53

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018).....	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı	16
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri	21
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	25
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar	26
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	27
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	28
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı	31
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı.....	36
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	37
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	38
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	39
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	40
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı.....	41
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri.....	43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	44
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	45
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi.....	45
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)	6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)	13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı	17
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı	18
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	19
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu	19
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı	20
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu	22
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)	23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)	23
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı	24
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	26
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı	29
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	30
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi	32
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu	34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	35
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	41
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı	42
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı	47
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi	47

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Batman İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 398 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Batman'da 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 27 bin 893 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 663 erkek çalışan ve 8 bin 230 kadın çalışan mevcuttur. Batman'da en fazla çalışanı olan meslekler; Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleridir.

Batman'da açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Batman açık iş oranı bakımından 0,1 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 205 kişilik açık iş mevcuttur. Batman'da en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. İl genelinde açık işlerin yüzde 43,3'ü için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Bu durum açık işlerde işverenlerin daha çok iş deneyimi ve tecrübeye önem verdiklerini gösterir.

Batman'da temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla Ulaştırma ve Depolama ve İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği

görülmektedir. Batman'da temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sıralarda Servis Şoförü(Okul), Makineci(Dikiş) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri olduğu görülmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Batman'da işverenlerin yüzde 27,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Batman'da ülke genelinin altında olup yüzde 1,8'dir.

Batman'da işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 20,8'1, İŞKUR'un Yeni İstihdama Ücret Desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 27,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 23,2'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Batman İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Batman işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Batman İşgücü Piyasası Araştırma Raporu; il düzeyinde politika yapıcılara ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Batman'da 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Batman'da işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

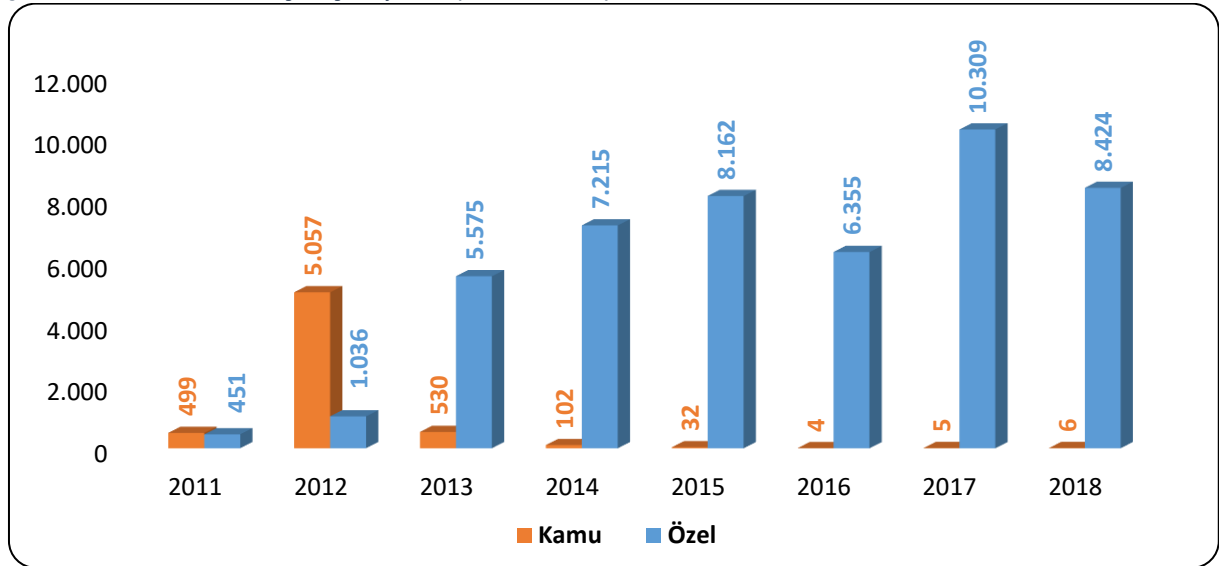
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 950 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 8 bin 430 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibarıyla alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 66,2 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	4.324
Makineci (Dikiş)	479
Kesimci (Konfeksiyon)	400
Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj	370
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	283
Hemşire	182
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	171
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	153
Garson (Servis Elemanı)	147
Reyon Görevlisi	147

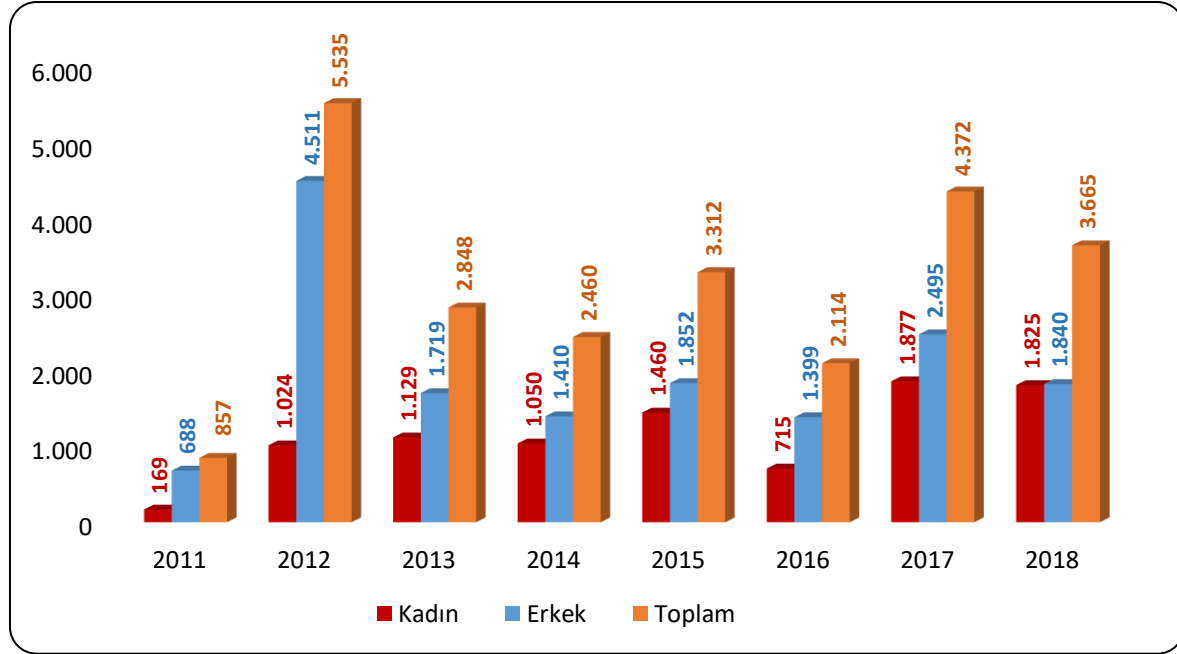
Kaynak: İŞKUR

Batman’da 2018 yılında 8 bin 430 kişilik açık iş işverenler tarafından İŞKUR’a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 4 bin 324 açık iş ile Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 51,3’ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş), Kesimci (Konfeksiyon) ve Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj meslekleri takip etmektedir. Tabloda Açık İş Sayısına bakıldığında ilk 5 meslek tekstil sektörü ile ilgili olduğunu görüyoruz. Bu da Batman’ın bu sektörde geldiği noktayı göstermektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2’den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 857 olan Batman’da işe yerleştirilenlerin 688’i erkek, geri kalan 169 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 5 bin 535 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 49,8’i kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 1.825 kişi olmuştur.

İŞKUR’un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	606	705	1.311
Makineci (Dikiş)	118	141	259
Kesimci (Konfeksiyon)	70	125	195
Hemşire	73	113	186
Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj	71	89	160
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	88	68	156
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	54	82	136
Reyon Görevlisi	68	34	102
Satış Danışmanı / Uzmanı	59	30	89
Garson (Servis Elemanı)	65	24	89

Kaynak: İŞKUR

Batman’da 1.311 kişilik işe yerleştirmeye Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 35,8’ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Makineci (Dikiş) ve Kesimci (Konfeksiyon) meslekleri takip etmektedir. Hem erkekler de hem de kadınlarda en çok Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

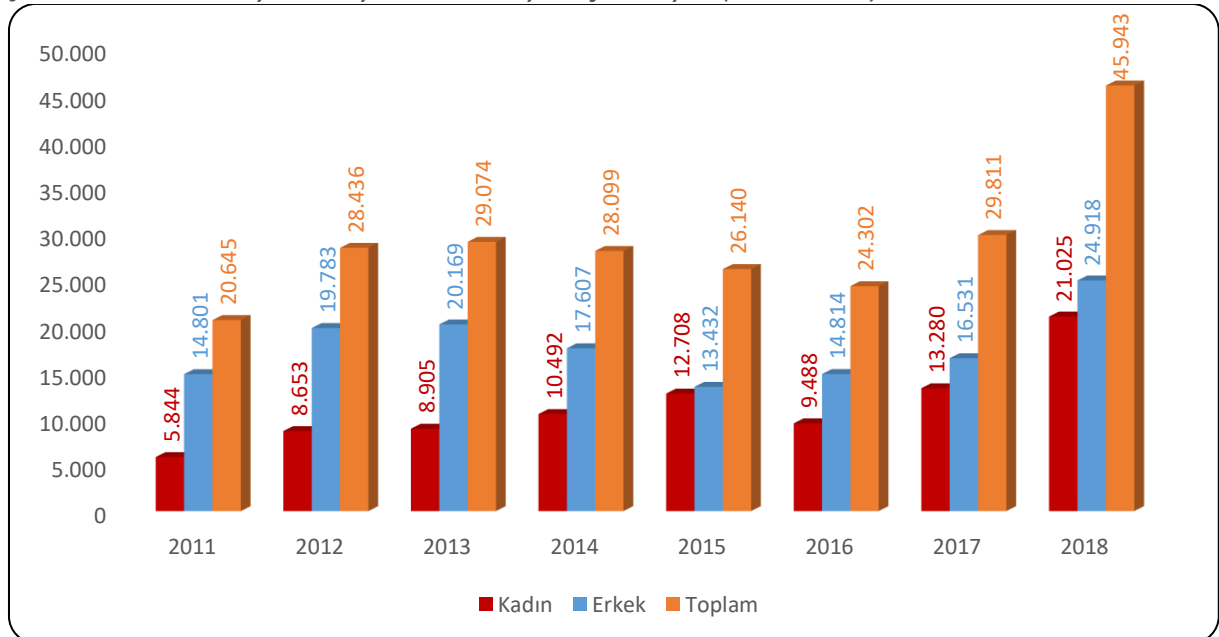
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Batman’da İŞKUR’a kayıtlı 20 bin 645 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 14 bin 801’i erkek, 5 bin 844’ü ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 45 bin 943 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi

dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibarıyla kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Batman'da 5 bin 844 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 21 bin 25'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Batman'da mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Batman'da Kuruma kayıtlı 15 bin 59 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Batman'daki toplam kayıtlı işsiz sayısının %45,3'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi(Temizlik) ve Büro Memuru(Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi(Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik), gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru(Genel) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	78	941	645	1.586
2012	140	1.694	1.265	2.959
2013	134	1.892	1.312	3.204
2014	148	2.098	1.412	3.510
2015	180	2.194	1.702	3.896
2016	64	633	528	1.161
2017	168	1.459	1.781	3.240

2018	165	1.963	1.302	3.265

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kurslarında genel itibariyle her yıl artış göstermiştir. 2018 yılında düzenlenen 165 mesleki eğitim kursuna 3 bin 265 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 1.302’i erkek, 1.963’u kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 60,1’ini kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj	Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj	Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj
Kesimci (Konfeksiyon)	Kesimci (Konfeksiyon)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Sağım İşçisi (Makine İle)	Sağım İşçisi (Makine İle)	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Kesimci (Konfeksiyon)
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Yoğurt Ve Ayrın Üretim Elemanı	Şiş Örgücü
Şiş Örgücü	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Sağım İşçisi (Makine İle)
Süt Sığır Yetiştiricisi	Dekoratif Ahşap Süslemeci	Makine Nakışçısı
Muhasebe Yardımcı Elemanı	Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe Ve Koruların Bakımı)	Süt Sığır Yetiştiricisi
Makine Nakışçısı	Süt Sığır Yetiştiricisi	Muhasebe Yardımcı Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Dokuma Konfeksiyon Makineci, Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj ve Kesimci (Konfeksiyon) mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Dokuma Konfeksiyon Makineci, Kadın

Giysileri Dikim Elemanı (Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise) ve Yöresel Kilim Dokuyucusu mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2011	35	32	65	97
2012	145	127	205	332
2013	290	300	455	755
2014	212	377	373	750
2015	601	760	930	1.690
2016	732	1.449	1.672	3.121
2017	777	1.530	1.842	3.372
2018	751	2.438	2.503	4.941

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibarıyla İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 751 program düzenlenmiş olup toplam 4 bin 941 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 49'ü kadınlardan, yüzde 51'si ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Garson (Servis Elemanı)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	Reyon Görevlisi	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Hemşire
Reyon Görevlisi	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	Kalite Kontrolcü (Giyim Üretimi)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Konfeksiyon İşçisi	Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)
Hemşire	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Satış Danışmanı / Uzmanı
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Batman'da yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş) mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, hem kadın hem de erkek katılımcılar için ilk iki sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	2	12	38	50
2012	20	136	383	519
2013	29	179	626	805
2014	8	42	181	223
2015	21	130	453	583
2016	12	74	251	325
2017	32	246	384	630
2018	33	131	531	662

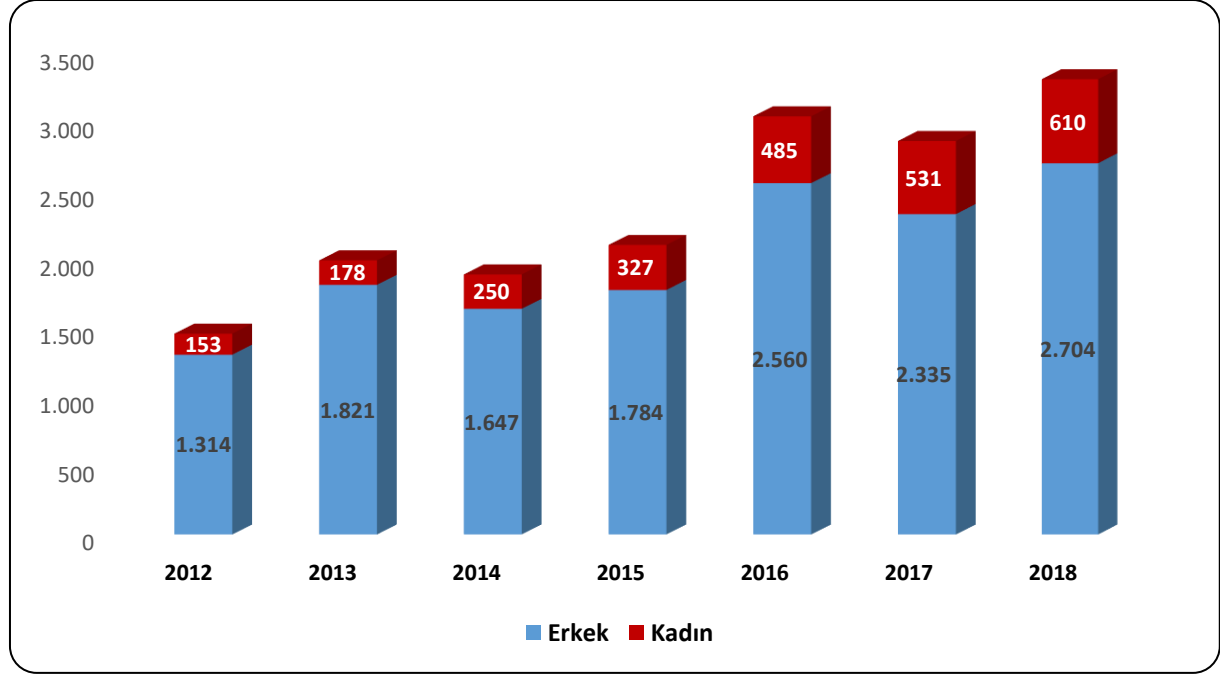
Kaynak: İşKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 33 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 3 daha fazladır. Programa 2018 yılında 131'i kadın, 531'ü erkek olmak üzere toplam 662 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

Kaynak: İŞKUR

Batman’da 2018 yılında yüzde 18,4’ü kadın olmak üzere 3 bin 314 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve Mevcut İstihdam bölümünde Batman’da gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama

durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Batman’da 398 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 27 bin 893 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Batman’da 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Batman’da araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	162
Toptan ve perakende ticaret	64
İnşaat	41
Ulaştırma ve depolama	27
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	22
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	22
Eğitim	20
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6
Madencilik ve taş ocaklığı	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	398

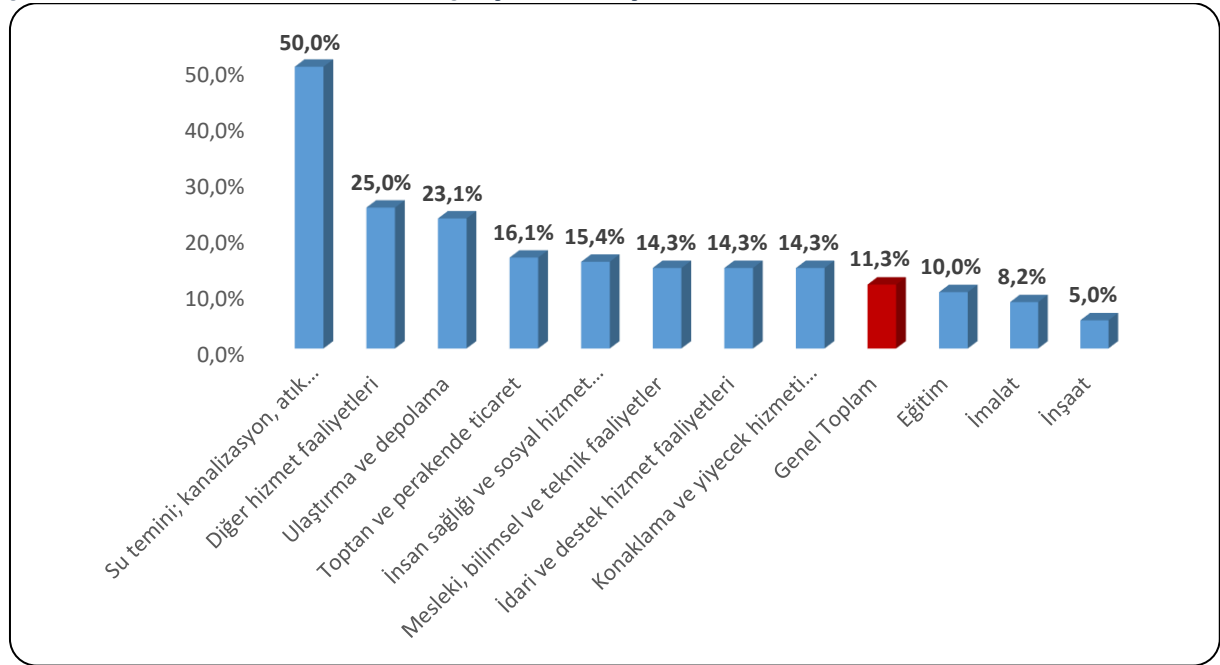
Kaynak: İPA 2019

Batman’da İmalat Sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Batman’da çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 40,7’si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Batman’da İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Batman ‘da Toptan ve Perakende Ticaret payı yüzde 16 düzeyindedir. Batman’da 20 ve daha fazla kişi

istihdam eden işletmelerin yarısından fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Gayrimenkul faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Batman'da yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

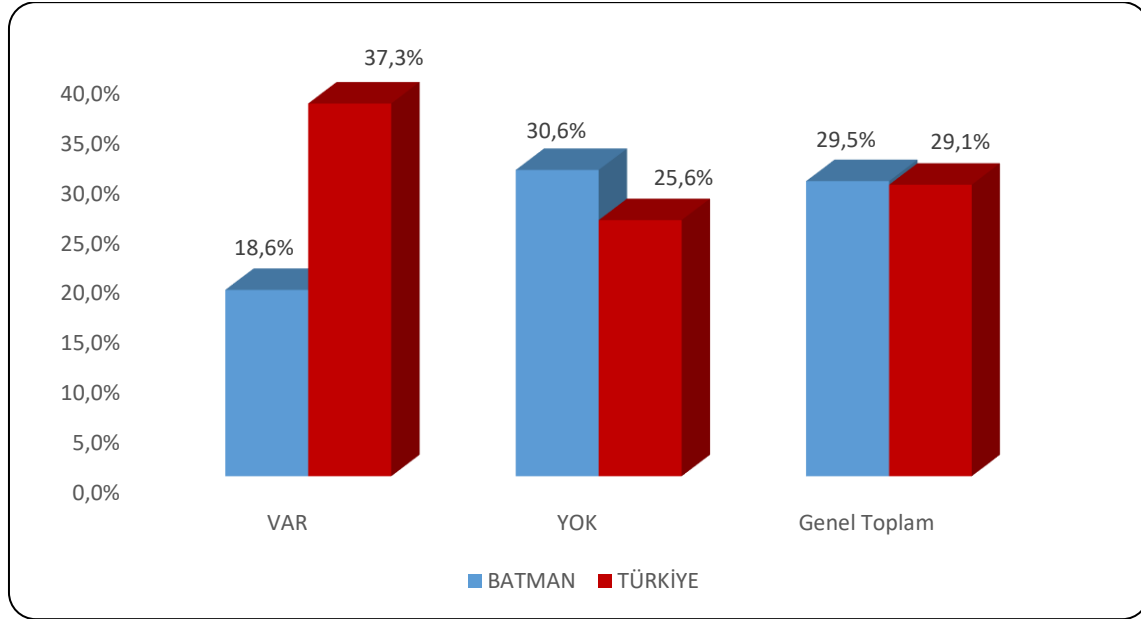
Kaynak: İPA 2019

Batman genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 25'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 23,1 ile Ulaştırma ve Depolama yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

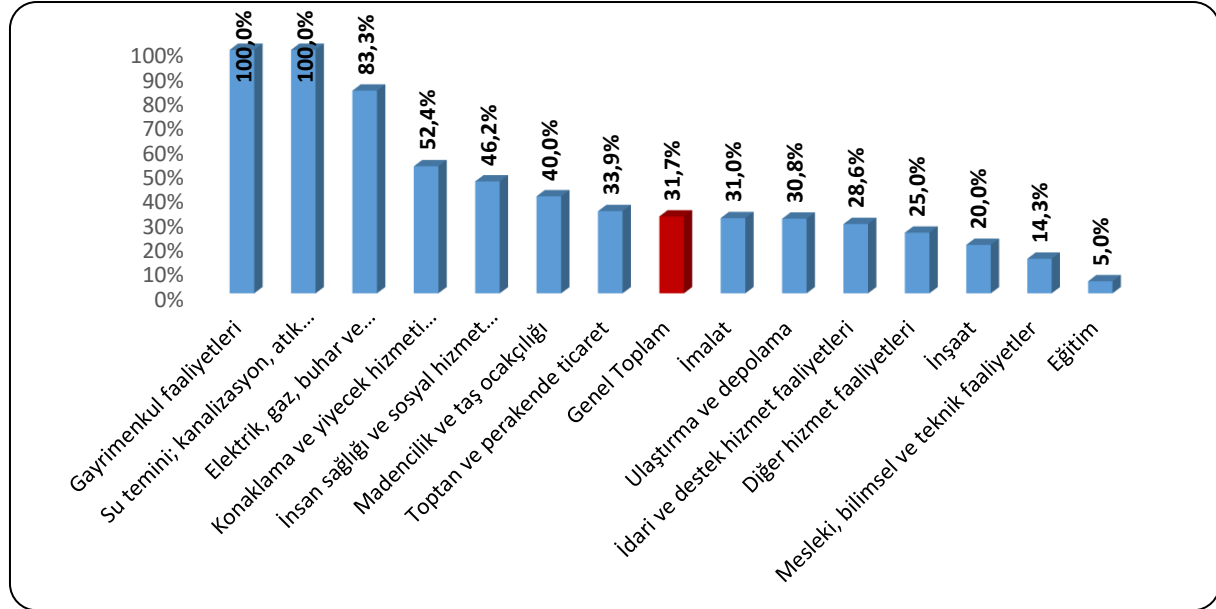
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Batman'da bu oran yüzde 18,6 olarak gerçekleşmiştir. Batman verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 30,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 18,6 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Batman'da part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

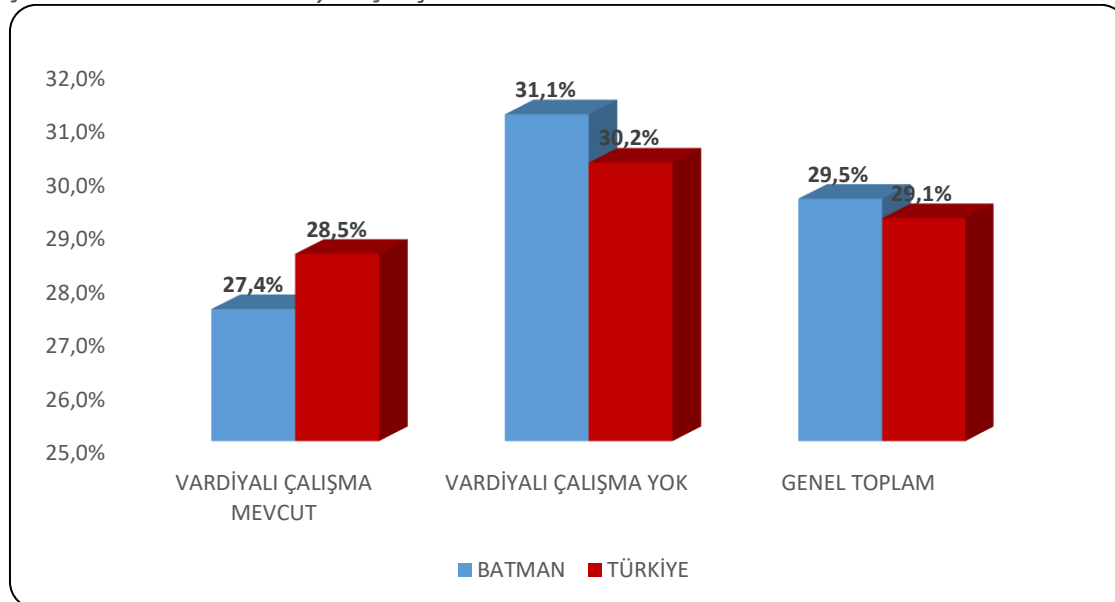
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Batman'da işletmelerin yüzde 31,7'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Batman'da en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Gayrimenkul faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin bir çoğunda vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 5 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

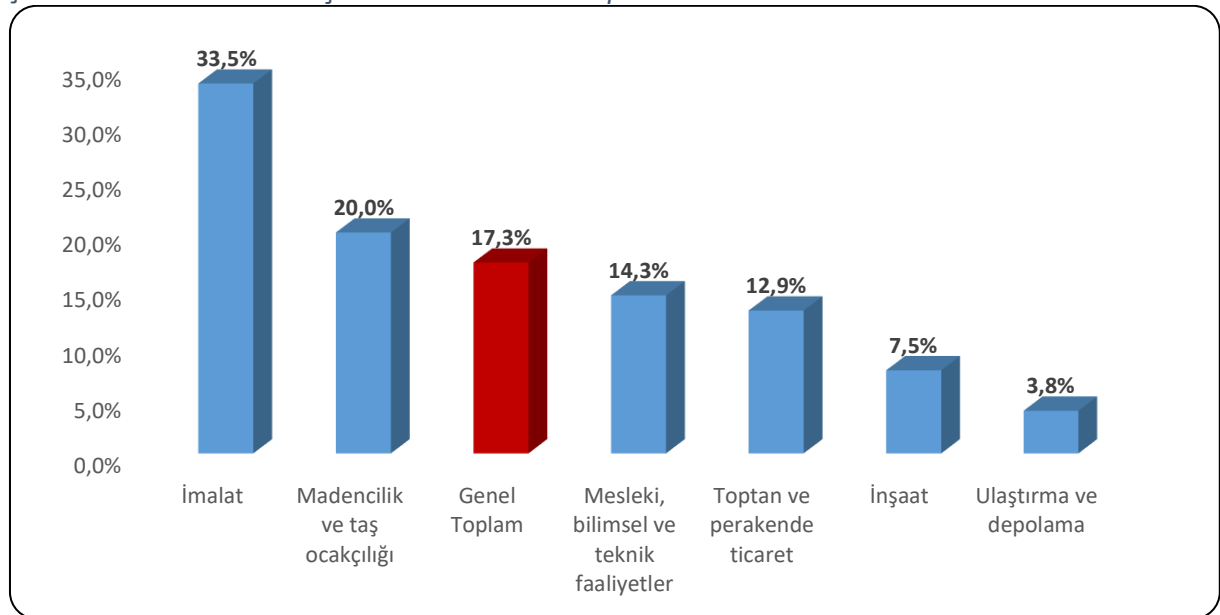
Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8’de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Batman’da vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 27,4’ü kadın, yüzde 72,6’sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 31,1’e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Batman’da 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 29,5’sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 3’si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3’ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Batman ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2019

Batman’da işletmelerin yüzde 17,3’ünde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 25’i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4’ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından payı yüzde 40,7 olan İmalat Sektörünün ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Batman’da işletmelerin yüzde 9,3’ü e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9’da sonuçların dağılımı görülmektedir.

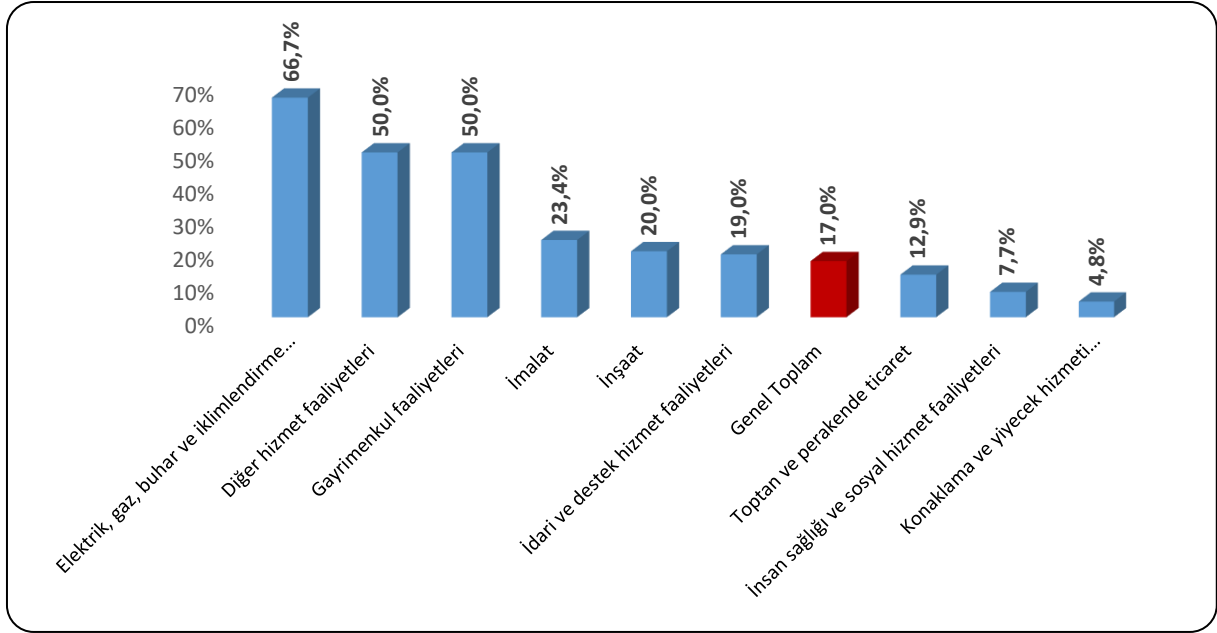
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	86,6%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	8,2%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	6,8%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	6,3%
Finansman yetersizliği	6,3%

Kaynak: İPA 2019

Batman’da e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaretin güvensiz bir mecra olması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

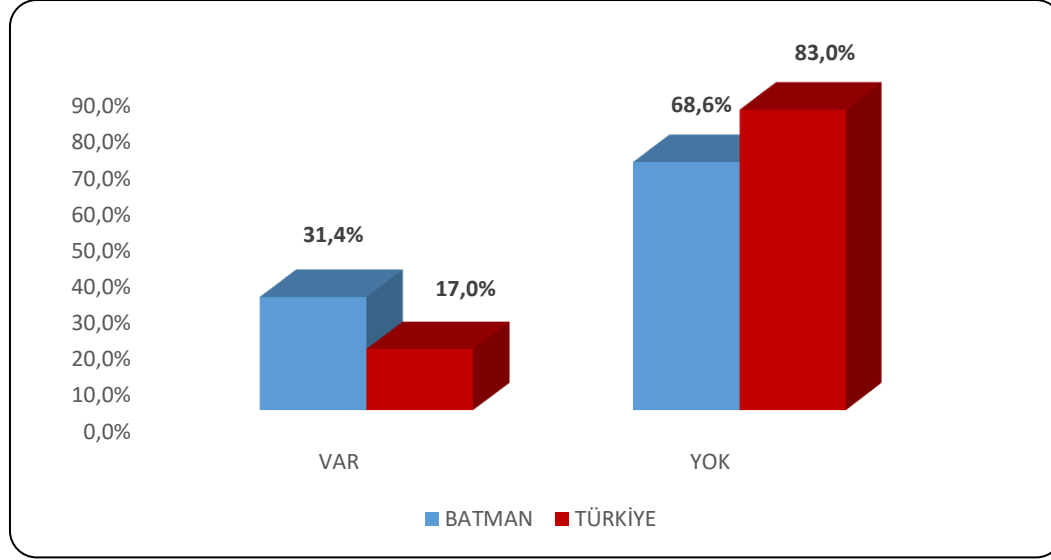
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

Kaynak: İPA 2019

Batman'da 9 sektörde işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 66,7'si Ar-Ge çalışması yaparak ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 50 ile Diğer hizmet faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Batman'da en fazla işletme İmalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 20 ile il ortalamasının altında yer almaktadır.

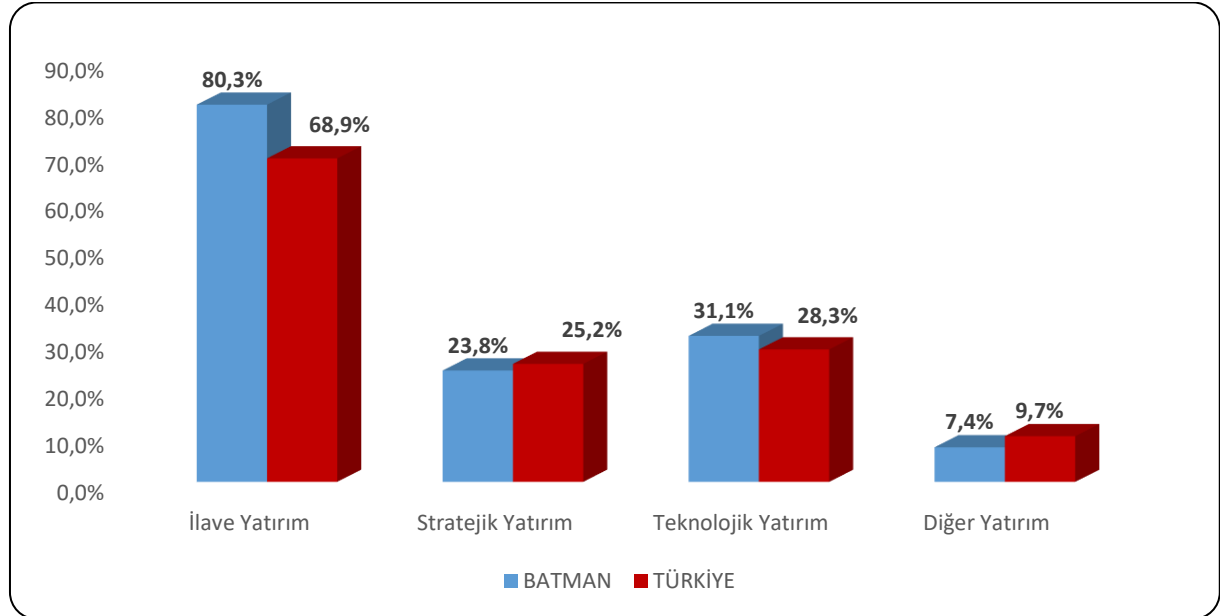
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Batman'da 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 31,4'ünde gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

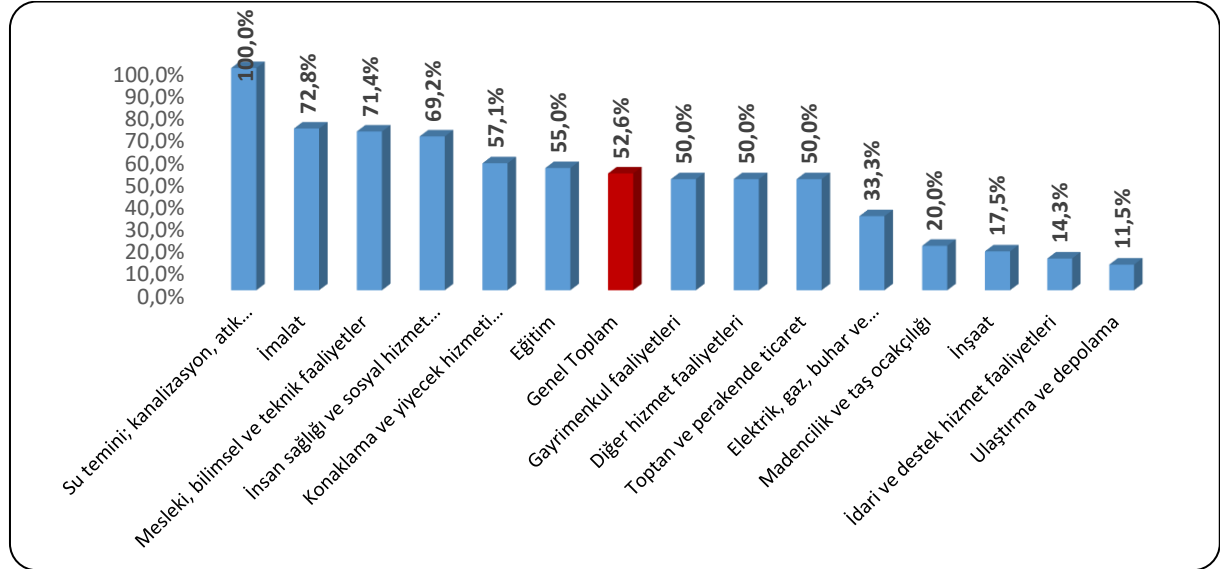

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Batman'da yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 80,3'ü ilave yatırım, yüzde 23,8'i stratejik yatırım, yüzde 31,1'i teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u

ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'te İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Batman'da bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 52,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Batman için Türkiye ortalamasıyla yakın bir seviyededir.

Batman'da Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 52,6'nın üzerinde yüzde 72,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	5,2%	81,7%	53,0%	93,0%	0,0%	32,2%	7,8%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	61,3%	38,7%	83,9%	3,2%	0,0%	6,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	75,0%	41,7%	66,7%	0,0%	0,0%	8,3%
Eğitim	0,0%	72,7%	36,4%	63,6%	0,0%	0,0%	9,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	66,7%	44,4%	88,9%	0,0%	0,0%	22,2%
İnşaat	0,0%	71,4%	28,6%	28,6%	0,0%	0,0%	14,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	80,0%	60,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	100,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	2,9%	77,0%	46,6%	83,3%	0,5%	18,1%	7,8%

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanan işletmelerin yüzde 83,3'ü İŞKUR'dan İEP kapsamında talepte bulunmuştur. İşletmelerin 77'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 18,1'i ise Kurs olarak İŞKUR hizmetlerinden faydalananlardır.

Çalışma kapsamında Batman'da en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 93'ü İŞKUR'dan İEP kapsamında talepte bulunmuş, yüzde 81,7'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 32,2'si ise Kurslardan son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 5,2'si faydalananmıştır.

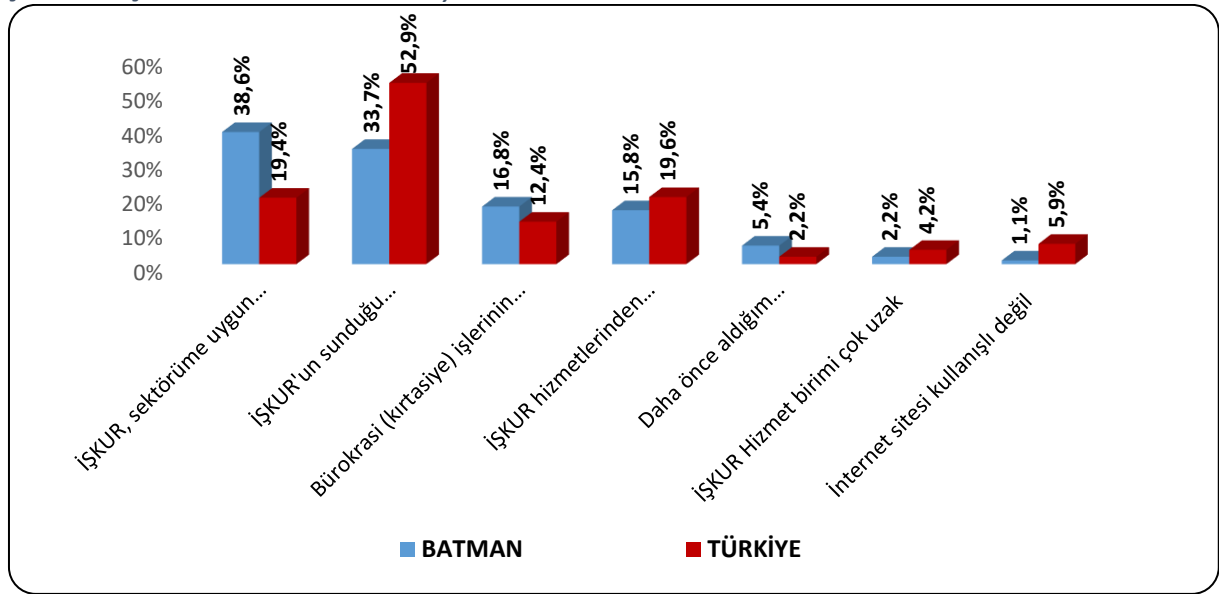
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar

Desteklenecek alan	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	58,5%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	56,2%
İşbaşı Eğitim Programı	53,4%
İşe Uygun Eleman Temini	31,7%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	15,2%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	7,0%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Batman'da İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 58,5'i Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşbaşı Eğitim Programı seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2019

Batman'da İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 38,6 ile İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor, yüzde 33,7 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum ve yüzde 16,8 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Batman'da İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim nedeni Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Bu da Batman'da iyi bir tanıtımın yapıldığını göstermektedir.

Mevcut İstihdam

Batman'da araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Batman'da 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 27 bin 893 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 19 bin 663 erkek çalışan ve 8 bin 230 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.573	9.052	14.626
Toptan ve perakende ticaret	485	2.184	2.668
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	600	1.847	2.447
Ulaştırma ve depolama	49	1.852	1.901
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	819	881	1.700
İnşaat	76	1.452	1.528
Eğitim	359	546	905
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	74	572	646
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	22	606	627
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	150	323	472
Madencilik ve taş ocaklığı	0	96	96
Diğer hizmet faaliyetleri	2	92	94
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	11	80	91
Gayrimenkul faaliyetleri	7	41	48
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	40	44
Genel Toplam	8.230	19.663	27.893

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Batman'da çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 62'si bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 67,7'si İmalat sektöründe çalışmaktadır. Batman'da kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ikinci sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3.750	7.650	11.401
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.499	3.513	5.012
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	695	1.906	2.601
Hizmet Ve Satış Elemanları	535	2.030	2.565
Profesyonel Meslek Mensupları	825	1.377	2.202
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	161	1.803	1.964
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	723	973	1.697
Yöneticiler	42	388	430
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	22	22
Genel Toplam	8.230	19.663	27.893

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıların oranı yüzde 41 seviyesindedir. Batman'da kadın çalışanların yüzde 45,6'sı; erkek çalışanları ise yüzde 38,8'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 18'i bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 9,3 oran ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Batman'da Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar hem kadın hem de erkek çalışan sayısına en fazla olduğu meslek grubudur.

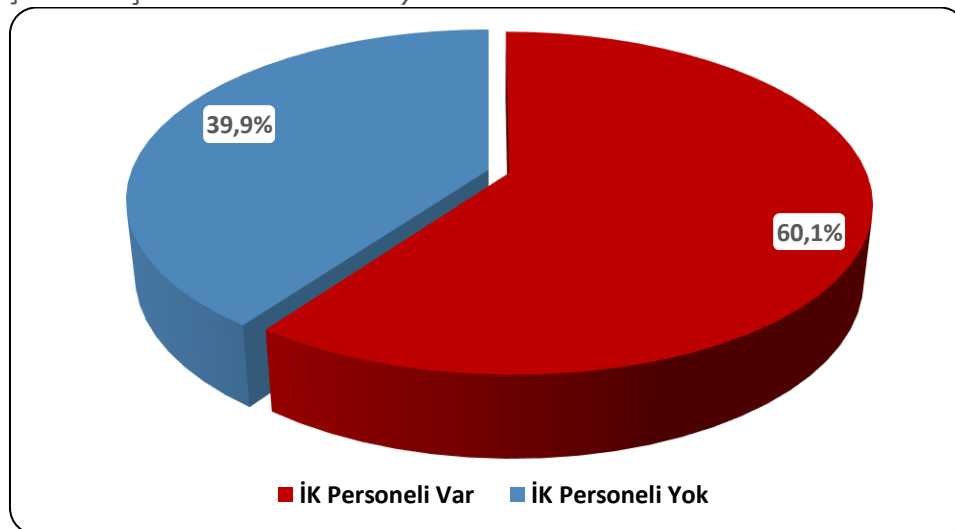
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Servis Şoförü (Okul)
Temizlik Görevlisi	Kalite Kontrolcü	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Servis Şoförü (Okul)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Ütücü	Hemşire	Şoför (Yolcu Tasıma)
Şoför (Yolcu Tasıma)	Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Ütücü	Ütücü
Güvenlik Görevlisi	Sekreter	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Batman'da cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslekte aynı sıralamaya sahiptir. Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Servis Şoförü (Okul) meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

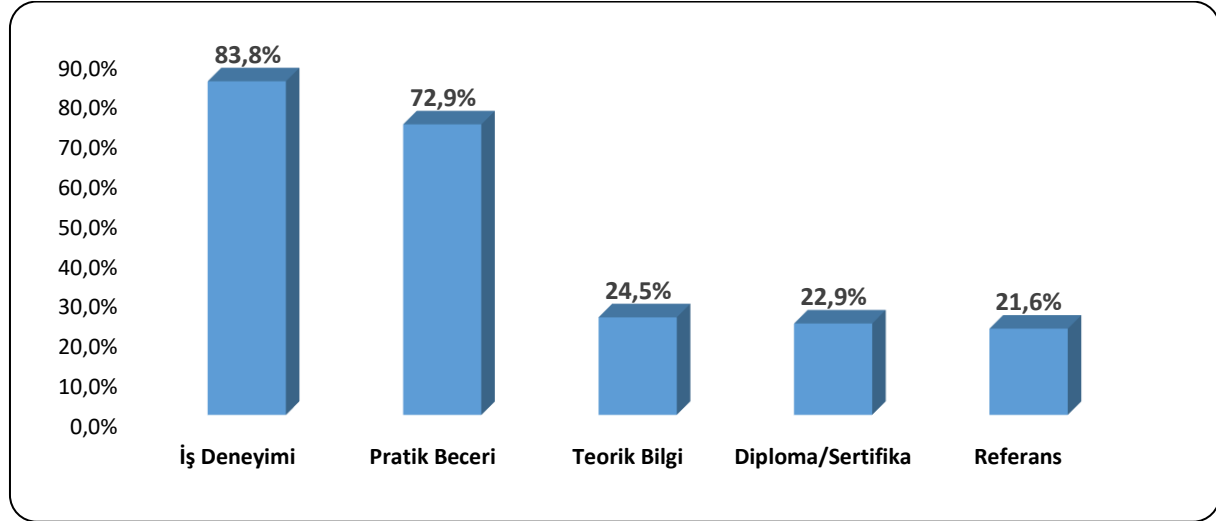

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Batman'da araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 60,1'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran

yüzde 67,1, Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe yüzde 61,3 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 37,5 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Batman'da 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 83,8'i İş Deneyimi, yüzde 72,9'unda Pratik Beceri ve yüzde 24,5'i ise Teorik Beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşletme Oranı
İmalat	227	1,5%	13,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	123	4,8%	4,8%
Toptan ve perakende ticaret	30	1,1%	4,8%
Ulaştırma ve depolama	11	0,6%	11,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	4,2%	50,0%
İnşaat	2	0,1%	5,0%
Genel Toplam	398	1,4%	8,2%

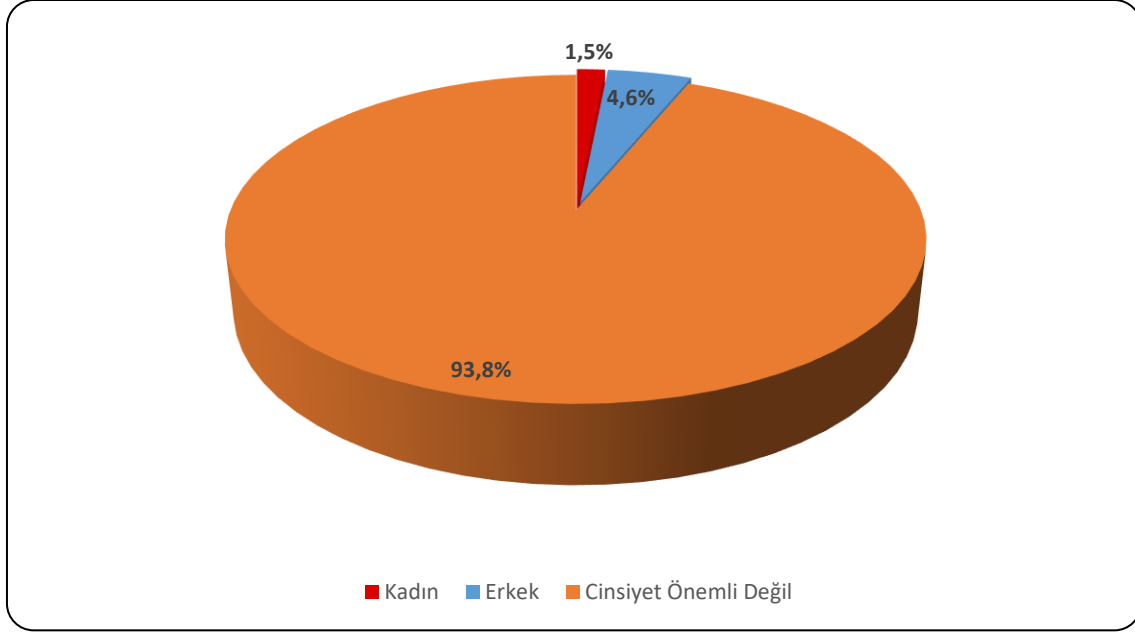
Kaynak: İPA 2019

Batman İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 33 işletmede 398 açık iş tespit edilmiştir. Batman'da açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Batman'da çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 398 kişilik açık işin yüzde 57'sine tekabül eden 227 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama, Diğer hizmet faaliyetleri ve İnşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten görüleceği üzere Batman'da açık iş oranı yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Batman'da açık iş oranı Türkiye ortalamasına çok yakın seviyededir. Batman'da açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4,8 ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Batman'da araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 8,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık iş olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

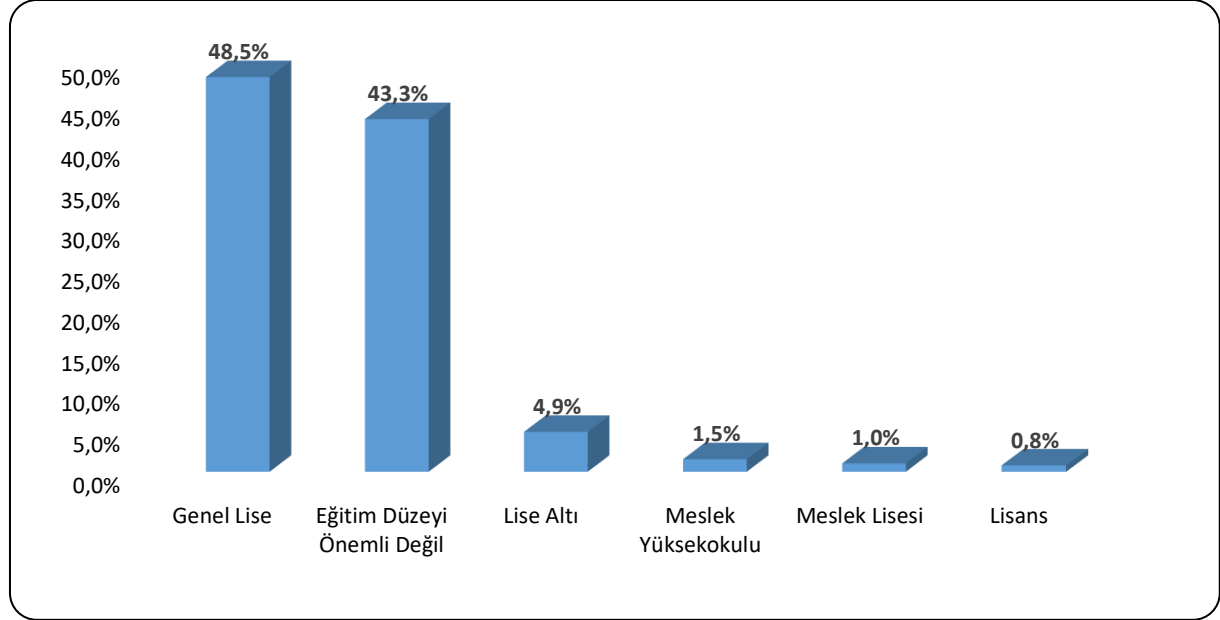

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17’de Batman’da araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Batman’da işverenler açık işlerin yüzde 93,8’inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Batman’da yüzde 1,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1’i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Batman’da ise işverenlerin yüzde 4,6’sı mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

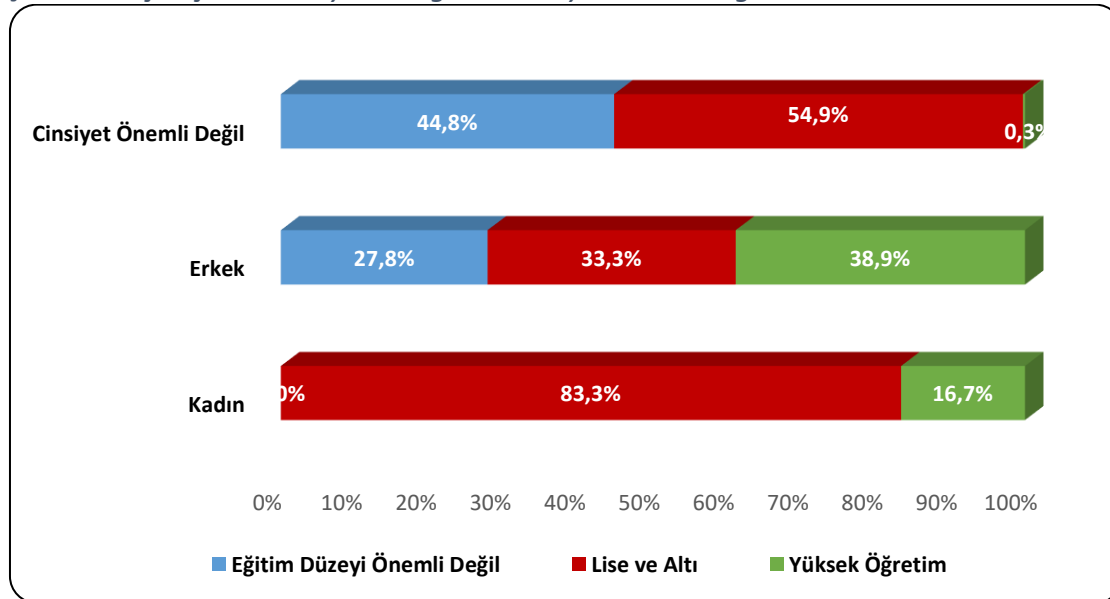
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Batman'da açık işlerin yüzde 43,3'ünde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Bu durum bir tekstil kenti olan Batman'da işverenlerin eğitim düzeyinden ziyade iş deneyimini daha çok önemseyişini göstermektedir. Açık işlerin yüzde 48,5'sinde ise genel lise mezuniyeti işverenler tarafından yeterli kabul edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

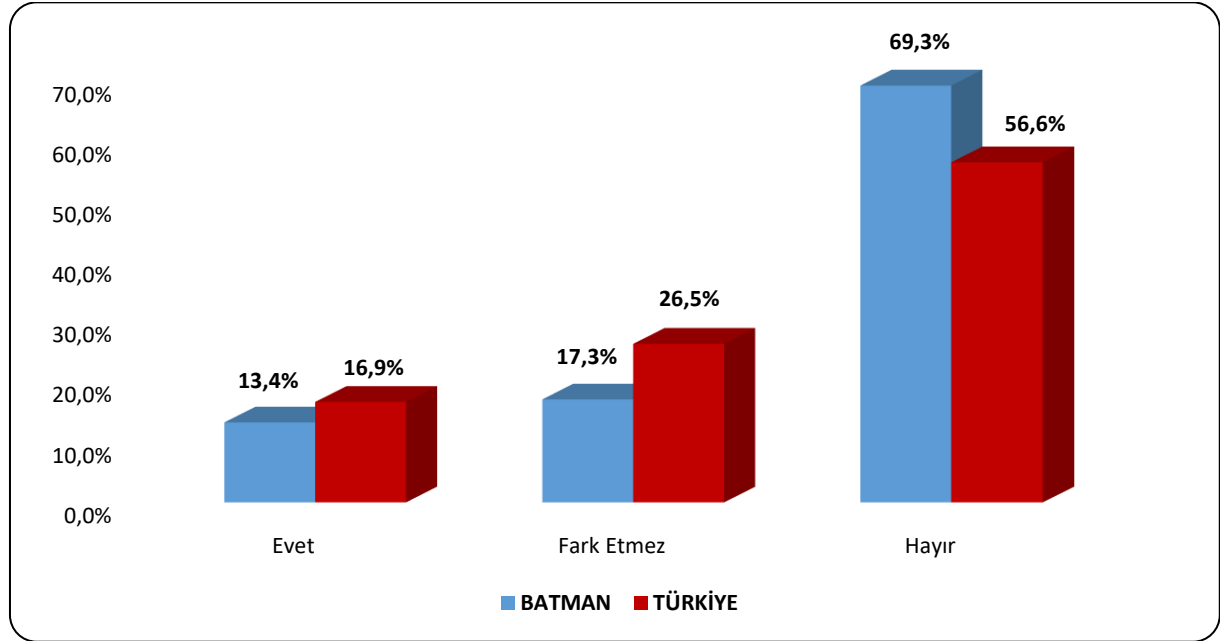

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 54,9 oranında lise ve altı eğitim düzeyi istenmektedir.

Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 0,39 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 44,8 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 27,8 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işlerin yüzde 83,3'ünde lise ve altı eğitim talebi olan işveren bulunmaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

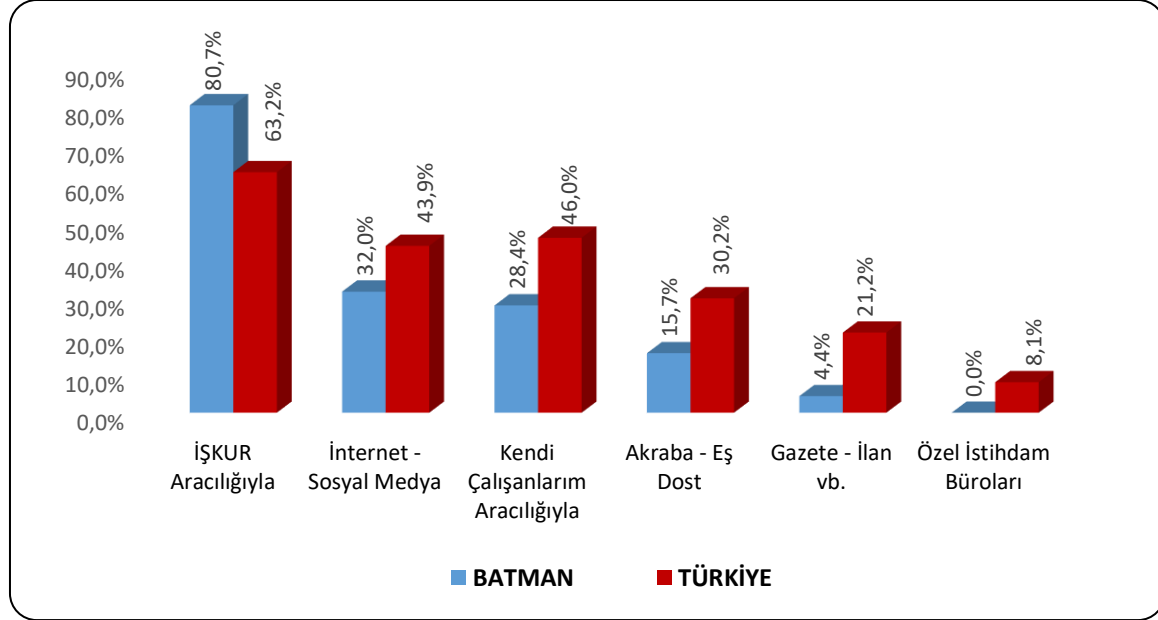

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Batman'da mevcut açık işlerin yüzde 69,3'ünde işverenler özellikle engelli tercih etmeyeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 17,3 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 30,7'sinde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Batman'da Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21’de Batman ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Batman’da 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 80,7 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Batman’da ikinci sırada yüzde 32 ile İnternet - Sosyal Medya arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 28,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	2	1	1
Takım Çalışması	2	1	2	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	2	-	3	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	-	5	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	1	2	5	5
Analitik Düşünebilme	-	-	6	6
Bilgisayar Kullanımı	3	3	7	7
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	4	-	8
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	5	-	9
Yabancı Dil	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Batman'da cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için ilk sırada iletişim ve ifade yeteneği becerisi aranmasına rağmen erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan takım çalışması olmuştur. Batman'da Yabancı dil becerisi araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	205	1,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	131	2,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	28	1,4%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	22	0,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	5	0,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3	0,2%
Yöneticiler	2	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	2	0,1%
Genel Toplam	398	1,4%

Kaynak: İPA 2019

Batman'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 51,5'tir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Batman için tespit edilen yüzde 1,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,6 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubudur. Daha sonra ise açık iş oranı bakımından sırasıyla Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	22,0%	7,5%	52,0%	72,0%	52,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	0,0%	6,3%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	38,1%	9,5%	38,1%	52,4%	23,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	66,7%	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%
Genel Toplam	15,7%	4,4%	32,0%	80,7%	28,4%

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Profesyonel Meslek Mensupları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Temizlik Görevlisi	-	-	-	-	-	-	1
Dokuma Konfeksiyon Makineci	3	-	-	-	4	2	1
Makineci (Dikiş)	5	4	-	-	1	2	3
Satış Temsilcisi / Plasiyer	-	-	1	-	-	2	3
Kalite Kontrolcü	-	-	-	-	-	2	1
Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	-	-	-	-	-	-	1
Ütücü	-	-	-	-	-	2	1
Baskı Operatörü - Tekstil	-	-	-	2	-	1	-
Servis Şoförü (Okul)	-	-	1	-	-	2	3
Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	-	-	-	-	-	1	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19’da Batman’da açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Bir tekstil kenti olan Batman’da Dokuma Konfeksiyon Makineci, Kalite Kontrolcü, Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi ve Ütücü mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmaktadır. Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Bilgisayar Kullanımı, Yabancı Dil ve Satış ve Pazarlama Becerisi istenmemiştir.

Baskı Operatörü – Tekstil ve Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı mesleklerinde Takım Çalışması ilk sırada aranmaktadır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Servis Rehberi (Okul)	Baskı Operatörü - Tekstil	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Muhasebeci	Servis Şoförü (Okul)	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Ön Muhasebeci	Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
-	Pazarlamacı	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Satış Temsilcisi / Plasiyer
-	Mağaza Müdürü	Kalite Kontrolcü	Kalite Kontrolcü
-	Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tarımcısı	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi	Konfeksiyon Ürünlerini Katlama/Paketleme İşçisi
-	-	Ütücü	Servis Şoförü (Okul)
-	-	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	Ütücü
-	-	Ön Muhasebeci	Baskı Operatörü - Tekstil
-	-	Garson (Servis Elemanı)	Servis Rehberi (Okul)

Kaynak: İPA 2019

Batman’da en fazla açık iş olan meslekler; Temizlik Görevlisi, Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş), Satış Temsilcisi / Plasiyer, Kalite Kontrolcü meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Servis Rehberi (Okul), Muhasebeci ve Ön Muhasebeci meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Baskı Operatörü – Tekstil, Servis Şoförü (Okul) ve Soğutmacı Ve Havalandırmacı meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Temizlik Görevlisi Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş) meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Batman işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Batman'da ise 20+ istihdamlı 84 işletme eleman temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Batman'daki işletmelerin yüzde 21,1'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Batman'da eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Ulaştırma ve depolama, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ve İmalat sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Batman'da işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

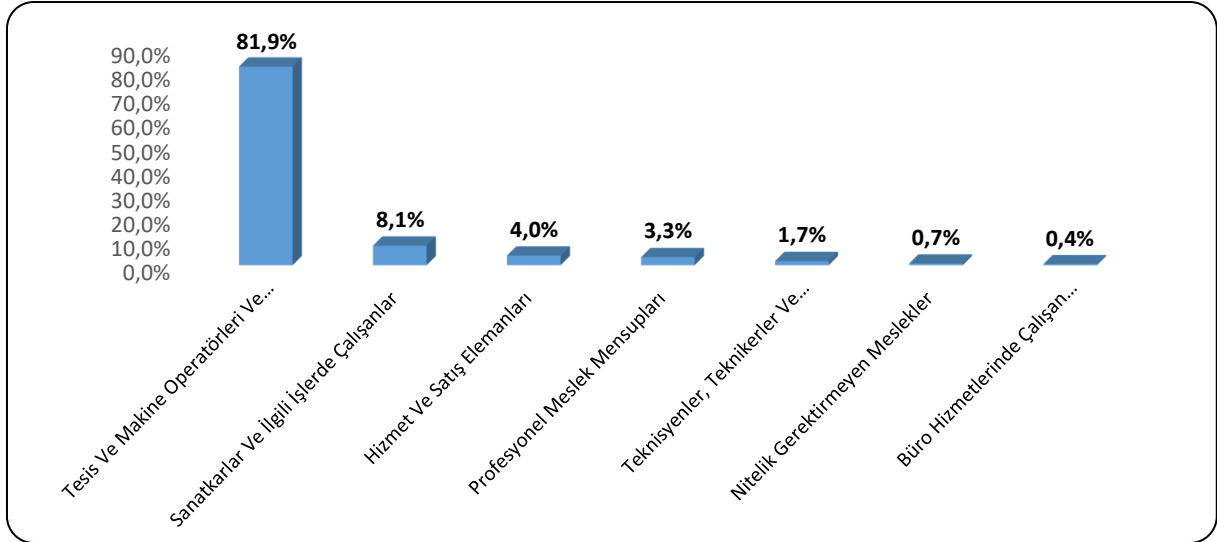
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Ulaştırma ve depolama	348
İmalat	343
Toptan ve perakende ticaret	26
İnşaat	15
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5
Eğitim	3
Diğer hizmet faaliyetleri	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Genel Toplam	776

Kaynak: İPA 2019

Batman'da 776 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle Ulaştırma ve Depolama ve İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Batman'da temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 51,6'sı bu iki sektörde gerçekleşmiştir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Batman'da meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 635 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 81,9'u bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Batman'da olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

MESLEKLER	TGÇM Eleman Sayısı
Servis Şoförü (Okul)	307
Makineci (Dikiş)	178
Dokuma Konfeksiyon Makineci	46
Seramik İmal İşçisi	26
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim)	26
Kalite Kontrolcü	25
Şoför (Yolcu Tasıma)	16
Servis Rehberi (Okul)	13
Pazarlamacı	11
Aşçı	8
Diğer	119
Toplam	776

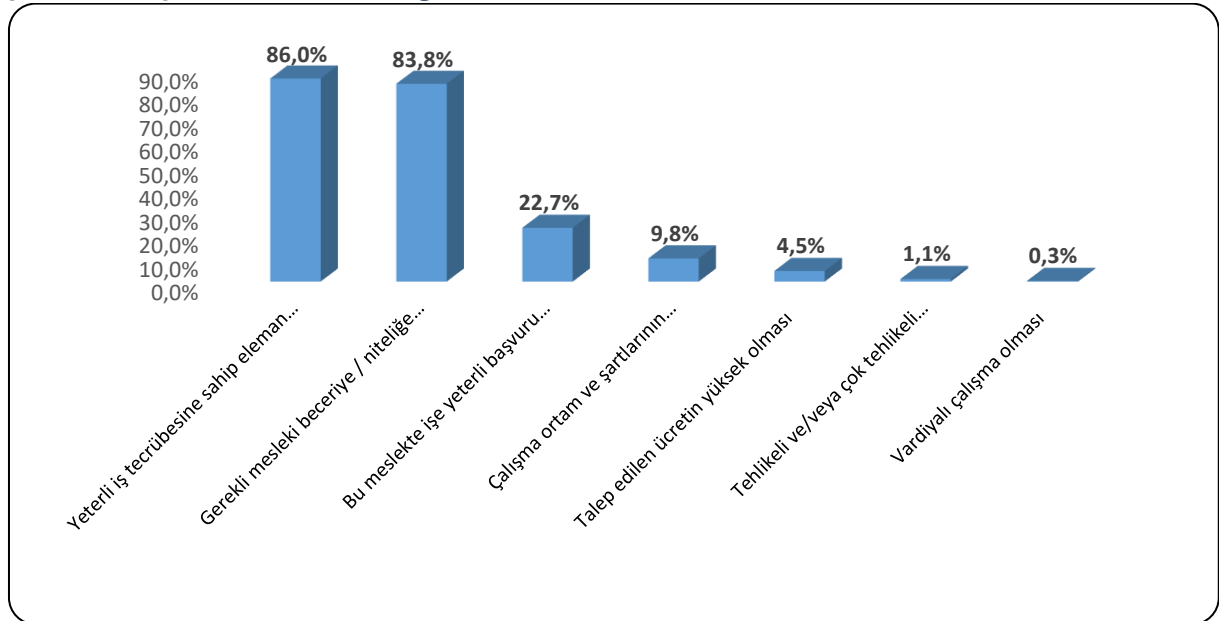
Kaynak: İPA 2019

Batman’da temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 307 kişi ile Servis Şoförü (Okul) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 178 kişi ile Makineci (Dikiş) ve 46 kişi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci(Dikiş), Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örme Hazır Giyim) ve Kalite Kontrolcü mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Batman’da söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş) gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Batman’da temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir.

Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Servis Şoförü (Okul)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	60,3%	82,8%	72,4%	27,6%	14,4%	0,0%	2,9%
Dokuma Konfeksiyon Makineci	22,2%	77,8%	77,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Seramik İmal İşçisi	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Remayöz Makinesi Operatörü/Remayözcü (Düz Örmeye Hazır Giyim)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kalite Kontrolcü	66,7%	87,5%	20,8%	54,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Şoför (Yolcu Tasıma)	0,0%	68,8%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Servis Rehberi (Okul)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pazarlamacı	0,0%	81,8%	81,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	0,0%	75,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Batman'da eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Servis Şoförü (Okul), Servis Rehberi (Okul) gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında sadece Makineci (Dikiş) için temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur. Vardiyalı çalışma olması ise hiç bir mesleği için TGÇM nedeni olmamıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Batman'da 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Batman'da işletmelerin yüzde 27,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Batman'da ise yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	36,7%	0,0%	15,8%	47,5%
Toptan ve perakende ticaret	24,2%	1,6%	16,1%	58,1%
İnşaat	10,0%	10,0%	12,5%	67,5%
Ulaştırma ve depolama	19,2%	3,8%	7,7%	69,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9,5%	0,0%	23,8%	66,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28,6%	0,0%	19,0%	52,4%
Eğitim	30,0%	0,0%	20,0%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	30,8%	0,0%	23,1%	46,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	42,9%	57,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	16,7%	0,0%	16,7%	66,7%
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	25,0%	25,0%	0,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	27,1%	1,8%	16,0%	55,2%

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Gayrimenkul faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile İmalat sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise diğer hizmet faaliyetleri ile İnşaat sektörüdür.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Gayrimenkul faaliyetleri	12	25,5%
İmalat	2.273	15,5%
Eğitim	85	9,4%
Ulaştırma ve depolama	159	8,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52	8,1%
Toptan ve perakende ticaret	203	7,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	122	7,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4	4,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	69	2,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	1,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-2	-2,2%
İnşaat	-76	-5,0%
Genel Toplam	2.907	10,4%

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Batman'da ise bu oran yüzde 10,4 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2273 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 25,5 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Batman'da istihdam azalışı beklenen sektörler ise Diğer Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörleridir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	15	71,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.896	16,6%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	272	10,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	241	9,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	126	5,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	264	5,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	65	3,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	26	1,3%
Yöneticiler	3	0,7%
Genel Toplam	2.907	10,4%

Kaynak: İPA 2019

Batman için tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 1.896 kişilik artış ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Yöneticiler meslek grubundadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Ahşap Kalıpçı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Soğuk Demirci
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Beden İşçisi (İnşaat)
Kalite Kontrolcü	Sıvacı
Servis Şoförü (Okul)	Duvarcı
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	İs Makineleri Operatörü
Ütücü	Teknik Servis Elemanı
Engelli Bakıcısı	Boyacı-Metal
Beden İşçisi (Genel)	Stajyer (Öğrenci)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Satış Danışmanı / Uzmanı

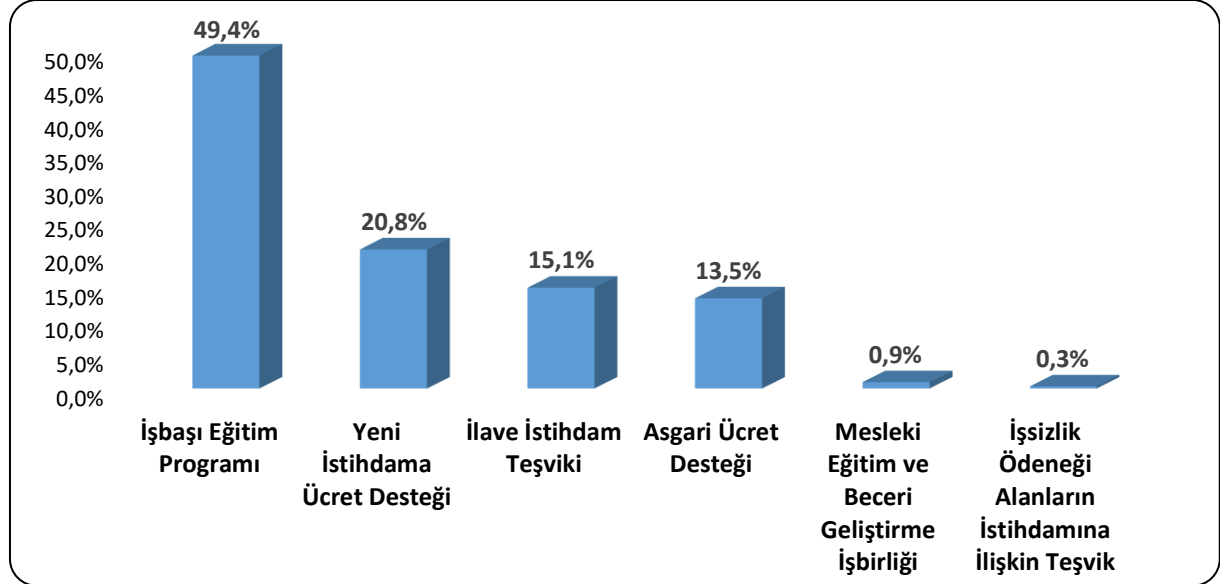
Kaynak: İPA 2019

Batman'da gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci olup, Ahşap Kalıpçı, Soğuk Demirci ve Beden İşçisi (İnşaat)ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Makineci (Dikiş) mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Batman için Tekstil sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Batman için ilk sıradaki mesleklerde farklılık olduğunu görmekteyiz. Geçen yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerde ilk sırada Beden İşçisi(Temizlik) iken bu sene ilk sırada Ahşap Kalıpçı mesleği yer almaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

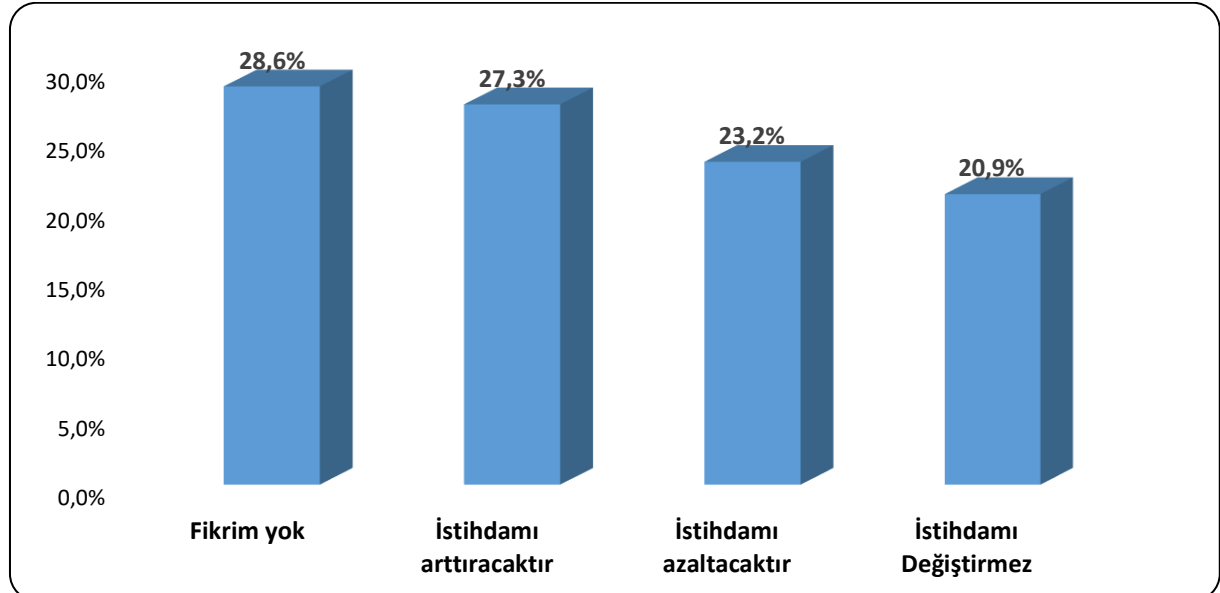

Kaynak: İPA 2019

Batman’da 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, istihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4’ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

Kaynak: İPA 2019

Batman’da 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 27,3’ü istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 23,2’si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 20,9’u teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşünderken, yüzde 28,6’sı ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Batman’da İmalat, Su temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde faaliyet gösteren işverenlerin yarısına yakını teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,8’si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7’si istihdamı arttıracığını ve yüzde 21’i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Batman İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Batman'da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 23,4 olduğu görülmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. TÜİK verilerine göre TRC3 (Batman-Mardin,Şırnak,Siirt) bölgesinde işsizlik oranı 2016 için yüzde 28,3, 2017 yılı için yüzde 26,9 ve 2018 yılı için yüzde 25'tir. TRC3 bölgesinde işsizlik oranı 2016 yılı baz alındığında 3,3 puanlık bir düşüş gerçekleşmiştir. Bunun nedeni TRC3 bölgesindeki illerin kalkınmada öncelikli iller arasında olması ve bu bölgeye sunulan teşvikler etkili olmuştur.

Batman'da İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Batman'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Batman İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 70,5'i erkeklerden, sadece yüzde 29,5'i kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İmalat, Eğitim ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Batman'da belirli bir

eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Batman'da İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin sayısına bakıldığında ikinci sırada nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işsizler olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

Genel işe yerleştirme rakamlarımız 2016 yılı ile kıyaslandığında 2018 yıl sonu itibarıyla % 73,4 oranında bir artış söz konusudur. Bu artış özellikle önem verdiğimiz gruplardan biri olan kadınlarda daha belirgin olarak görülmektedir. Kadın işe yerleştirme rakamı son 3 yılda % 155,6 artarak genel işe yerleştirme performansımızın %47,4 üzerinde gerçekleşmiştir. Bu kapsamda Batman Çalışma ve İş Kurumu olarak açtığımız Girişimcilik Kursları, Kadınlara yönelik açılan Mesleki Eğitim Kursları ve kadınların istihdamına yönelik teşviklerin meyvesini verdiğini görülmektedir.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 165 Mesleki Eğitim Kursu düzenlenmiş olup bu kurslardan 3 bin 265 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir artış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısındaki artış sınırlı olmuştur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylemek mümkündür.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibarıyla istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Son dönemde özellikle imalat ve bilişim sektörlerinin gelişimi teşviklerle desteklenmektedir. Teşviklerin yanında söz konusu bu sektörlerin gelişimine yönelik olarak ilimizde hem İmalat

hem de Bilişim Sektörü alanında 2018 yılında toplamda 2 bin 147 kursiyerin Mesleki ve Teknik Eğitimi aldığı görülmektedir. Son 3 yıllık sürece bakıldığında iki sektör özelinde Mesleki Eğitim Kurslarından faydalananların sayısında ciddi bir artış gözlemlenmiştir. Aynı durumu İşbaşı Eğitim Programında da görülmektedir. İlimizde hem İmalat hemde Bilişim Sektörü alanında 2018 yılında toplamda 3475 kursiyerin İşbaşı Eğitim Programı aldığı görülmektedir.

Batman'da 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

Batman İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 33 işletmede 398 açık iş tespit edilmiştir. Batman'da İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 398 kişilik açık işin yüzde 57'sine tekabül eden 227 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Batman'da araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 8,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılından 2019 yılına geçerken açık iş araştırma sonuçlarına göre açık işlerde %54,5'lik azalma gerçekleşmiştir. Bunun sebebi işverenlerin açık işlerini daha çok İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları ile karşılamak istemisiidir.

Batman'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 51,5'idir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 43,3'ünde; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübeye sahip olmalarını istemesi etkindir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi

ve Tecrübeye sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe sahip eleman bulunamamasını TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Batman’da işletmelerin yüzde 27,1’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Batman’da ise yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiştir.

Batman’da işverenlerin yüzde 49,4’ü, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4’ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Batman’da; İmalat, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde faaliyet gösteren işverenlerin yarısına yakını teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracaklarını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- 1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.
- 2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtüzyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.**
- 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	.....
İşyerinin Yasal Unvanı	:	.....
E-Posta Adresi	:	.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : .....

Unvanı : .....

Tarih : .....

Telefonu : .....

E-Posta : .....

İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ( )

Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralınması

Teknolojik Yatırım ( )

Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ( )

İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) .....

(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) .....

(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	7. soruya geçiniz.
6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri.	( )
Teorik Bilgi.	( )
Diploma/sertifika.	( )
İş Deneyimi.	( )
Referans.	( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini.	( )
İşbaşı Eğitim Programları.	( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi.	( )
Mesleki Eğitim Kursu.	( )
Kısa Çalışma Ödeneği.	( )
Danışmanlık ve Yönlendirme.	( )
Teşvikler.	( )

(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
- İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
- İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
- Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
- İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
- Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
- İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

- İşe Uygun Eleman Temini. ( )
- İşbaşı Eğitim Programı. ( )
- Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
- Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
- Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
- İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) Hayır ☐ (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

- Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
- İşbaşı Eğitim Programı. ( )
- İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
- İlave İstihdam Teşviki. ( )
- Asgari Ücret Desteği. ( )
- Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) Hayır ☐ (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir?
(En fazla 3 tane belirtiniz.)

- E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
- Finansman yetersizliği. ( )
- Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
- Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
- E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.